

POZNAVATI POVIJEST (s podacima) SLUŽI DA SHVATIMO ŠTO SMO. (Francisco Alberoni)

Kad hoćete upoznati snagu, vitalnost, solidarnost, jedne obitelji, jednog poduzeća, jedne stranke, jedne nacije, treba se najprije upoznati s njihovom poviješću.

Kad je društvo jako, odlučno i u razvoju, s ponosom i oduševljenjem, sjećaju se svoje povijesti i prošlosti.

Velike nacije su ponosne na svoje porijeklo i slave povijesne događaje koji su obilježili njihov razvoj. Francuska slavi pad Bastille. USA dan nezavisnosti. Muslimani su otkrili svoju prošlost. Židovi, iako raspršeni po čitavom svijetu slave sve događaje koje je doživljavao njihov narod.

Narod, koji zaboravlja vlastitu povijest gubi svoj identitet, svoju solidarnost i polako nestaje. Ako smo odustali da učimo djecu našu povijest, znači da smo izgubili vjeru u nas same. Ne ponosimo se našom poviješću i na ono što smo napravili u prošlosti, pa više ne vjerujemo da možemo napraviti nešto u budućnosti. Samo onaj koji uči povijest i koji je dobro poznaje, taj pronalazi nadu. Svaki čovjek ima svoju povijest, tko je zaboravi, ne zna tko je. To isto vrijedi za pojedine narode i civilizaciju.

Hrvatska je u prošlom stoljeću imala povijesnih padova i uspona, i tu povijest treba rasčistiti, da ne upadamo u iste pogreške. Jedna od najvećih hrvatskih zabluda bio je ulazak u kraljevinu SHS (1918), kasniju Jugoslaviju, Da se uvjerimo o progonima Hrvata u toj kraljevskoj Jugoslaviji, u nastavku donošam protestno pismo Alberta Einstein i Heinrich Mann-a upućeno Ligi Naroda za ljudska prava u Parizu, povodom ubojstva Prof. Dr. Milan Šufflay-a u Zagrebu. (zbog tog protestnog pisma The New York Times, May 6.,1931. objavljuje: Einstein accuses Yugoslavian rulers in savant's murder). – Sjetimo se mjeseca veljače tragične smrti Prof.Dr. Milana Šufflaya, ubijenog od neprijateljske ruke, koji je ušao u povijest hrvatskog naroda, a koji datum, danas nije poznat većini hrvatskih građana, jer ga se nije ni spominjalo u školama ni kraljevske ni komunističke Jugoslavije pa ni danas Republike Hrvatske.

Anđelko Jurun jurun@sinectis.com.ar

Hrvatski Dom – Buenos Aires

Dana 18 veljače 2008

<http://www.croatianhistory.net/etf/einst.html>

Albert Einstein
Heinrich Mann

APEL MEĐUNARODNOJ LIGI ZA LJUDSKA PRAVA

125, AVENUE DE WAGRAM, PARIZ

Mnogo poštovani prijatelji!

Mi ne možemo propustiti, a da Međunarodnu ligu za ljudska prava ne upozorimo na događaje, koji su dne 18. veljače o.g. [1931.] doveli do umorstva hrvatskoga učenjaka dr. [Milana Šufflaya](#).

Kada je ovaj učenjak spomenutoga dana išao kući, bio je u Zagrebu na cesti iza leđa napadnut i, prema našem izvještaju, željeznom motkom umoren. Slijedećega dana on je ovim teškim ozljedama podlegao i dne 22. veljače je na Mirogoju pokopan uz hrvatske mučenike.

Profesor Milan Šufflay bio je poznat po svojim brojnim znanstvenim djelima i radnjama. Zagrebačke novine nisu međutim smjele izvješćivati o djelovanju ovoga učenjaka, čak je i osmrtnica zaplijenjena, a brzojavne sažalnice nisu smjele biti odpremane. Nije bilo dozvoljeno objaviti vrijeme pogreba, a zabranjeno je bilo izvijestiti žalobnu zastavu na zgradi Sveučilišta. Školsku mladež, koja je prisustvovala sprovodu, policajne vlasti izagnaše iz Zagreba, a hrvatske narodne trobojnice, kojima su bili vijenci urešeni, odstraniše.

Ime ubojice, Branko Zwerger, bilo je poznato. Poznata je bila i organizacija kojoj je ubojica pripadao ("Mlada Jugoslavija"). Poznato je bilo da je umorstvo dogovoreno u noći od 11. do 12. veljače u stanu zapovjednika grada generala Belimarkovića. Kod toga dogovora sudjelovali su članovi organizacije "Mlade Jugoslavije" Brkić, Godler, Marčec i ubojica Zwerger. Zagrebačka policija unatoč tome službeno objavljuje dne 19. veljače da je počinitelj nepoznat.

Ubojstvu profesora Šufflaya prethodile su sljedeće činjenice:

1. Povodom posjeta kralja Srbije u Zagrebu mjeseca siječnja dostavljena su nizu najuglednijih ličnosti - tako vođi Hrvata dr. Vladku Mačku, dr. Anti Trumbiću, dr. Mili Budaku, sveučilišnim profesorima dr. Filipu Lukasu, dr. Davidu Karloviću, dr. Milanu Šufflayu i drugima - prijeteća pisma s potpisom "Za kralja i otadžbinu", u kojima ih se čini odgovornim i vlastitom glavom i životom njihovih obitelji, bude li za to vrijeme kraljeva boravka u Zagrebu ikakvih protesta ili demonstracija.

2. Ovoj terorističkoj organizaciji, koja javno nosi ime "Mlada Jugoslavija" održao je kralj Aleksandar javni govor, u kojem je progovorio o odstranjivanju po narodu izabranih hrvatskih narodnih zastupnika, što je proveo. Riječima: "Ja sam odstranio poslenike", on je sam dao poticaj odnosno nalog da se od njegova formalnog odstranjivanja iz parlamenta imade prići na fizičko, to jest konačno odstranjenje. Kao uzor ima vrijediti 20. lipnja 1928., kada su u beogradskom parlamentu umoreni hrvatski vođe.

Iza toga slijede u vladinoj štampi javni pozivi na umorstva vođa hrvatskoga naroda. Tako piše vladin list "Naša Sloga" na Sušaku dne 18. veljače: "čelenke će prskati..." Istoga dana uvečer umoren je u Zagrebu prof. Šufflay. Drugi primjer otvorenoga poziva na umorstvo objavljen je 28. veljače u splitskoj "Zastavi", daljnji poziv, u mariborskom "Jugoslavenu". Neki članovi društva "Mlada Jugoslavija", koji su imali izvesti umorstva Hrvata u inozemstvu, uhapšeni su dne 12. ožujka kod umorstvenih priprema u Beču te predani bečkim sudovima na postupak.

Delegacija Hrvatskoga narodnoga zastupstva još je dne 25. siječnja 1930. predala Ligi naroda u Ženevi memorandum, koji je istodobno odaslan vladama i organizacijama svih kulturnih država, upozoravajući na stanje u Hrvatskoj. Ovim se memorandumom pred cijelim čovječanstvom diže optužba protiv absolutističke vladavine kralja Srbije kao i protiv užasa i strahota, što ih vladavina nad hrvatskim narodom počinja. Kako činjenice dokazuju, ove su strahote od onoga doba samo još veće.

S obzirom na ovo strašno stanje mi vas molimo, da Međunarodna liga za ljudska prava poduzme sve da se ovoj bezkrajnoj nasilnoj vladavini stane na kraj.

Ne smije se trpiti da se umorstvo upotrebljava kao sredstvo za postizavanje političkih ciljeva.

Ne smije se trpjeti da se ubojice veličaju kao narodni junaci.

Držimo da je samo po sebi dužnost Međunarodne lige za ljudska prava da apelira na sve one koji cijene slobodu i ljudska prava naroda, da se proti strahovladi koja gospoduje u Hrvatskoj, digne najsvečaniji protest. Sve zemlje, naročito Francuzka, Njemačka, Poljska, Austrija, gdje postoje grane Međunarodne lige za ljudska prava, imadu dužnost da se postave kao štit pred ovaj mali miroljubivi prosvječeni narod.

Mi očekujemo vašu odluku i pozdravljamo vas.

Njemačka liga za ljudska prava.

Albert Einstein
Heinrich Mann

Travanj 1931., Berlin

Izvor:

Darko Sagrak: *Dr. Milan Šufflay, hrvatski aristokrat duha*, Hrvatska uzdanica, Zagreb, Hrvatska, 1998. ISBN 953-96514-0-9 ("Darko Sagrak")

Prve tri fotografije su iz privatne zbirke g. Darka Sagraka (pod zaštitom), objavljene u knjizi Darko Sagrak, Musa Ahmeti (editori): *Dr. Milan pl. Sufflay, I, II, Izabrani eseji i clanci*, Nakladnik Darko Sagrak, Zagreb 1999. Zahvaljujem g. Darku Sagraku na dopuštenju da se ove fotografije objave na ovom webu.

Važna primjedba: U originalnom hrvatskom prijepisu pisma kao ime ubojice stoji ime Nikole Jukića, koje je g. Sagrak u svojoj knjizi prenio kao **Branko Zwerger**. Naime to je posve sigurno njegovo ime, jer to znamo iz zagrebačkih arhiva (osobna informacija g. Sagraka). čini se da je u originalnom pismu Einsteina i Manna prezime promijenjeno u Jukić zbog toga jer autori apela žive u Njemačkoj, pa im se vjerojatno čini "neznodnim" da je prezime ubojice njemačko, a i nevažnim s obzirom na svrhu apela.

Related links:

- [Einstein's and Mann's appeal](#), translated from Croatian into English
- New York Times: [Einstein Accuses Yugoslavian Rulers in Savant's Murder](#)
- New York Times: **Raditch left tale of Yugoslav plot**, article published in August 23, 1931 [[pdf](#)]
- [A Letter of Protest](#) sent by American intellectuals organized by Roger N. Baldwin, Chairman of the International Committee for Political Prisoners, to the Yugoslav representative in Washington on November 24, 1933.
- [Milan Sufflay](#)
- Josip Pecaric: *Serbian Myth about Jasenovac*, Naklada Stih, Zagreb 2001. ISBN 953-6959-00-3 (494 pages), [summary](#)
- [NË DUBROVNIK, TË DHËNA TË REJA PËR MILAN SHUFLAJ](#), in Albanian
- [[Milan Sufflay](#): *Dalmatinsko - hrvatska srednjovjekovna listina & povijest hrvatskoga notarijata od XI. do XV. stoljeca*]

Back to [Croatia - an overview of its History, Culture and Science](#)